
Sommerkabal

LEGELIVET

LINN VEDELD

linnvedeld@gmail.com

Linn Vedeld er spesialist i øyesykdommer.

Tiden vår er ekstra dyrebar om sommeren, men hva er den egentlig verdt? Mange leger sliter med å få kabalen til å gå opp når det er sommerturnus.

Foto: privat

Juni er forventningenes måned. Kanskje sitter du nedpå berget og ser utover havet, eller kanskje leser du Tidsskriftet. Livostinen har begynt å virke, du har sluttet å sjekke prisene på snøfreser, og minnene om konstant virussyke barn er bleknet av våryre solstråler. I juni er måkeskrik fremdeles sjarmerende snarere enn irriterende, og endelig kan utepilsen inntas uten ullteppe. Snart skal du surfe, stå på vannski og bade. Alternativt sitte på den nøgne ø mest på trass mens den norske sommeren river deg i håret, eller lure på om sand i en bleie stammer fra innsiden eller utsiden av en ti kilos kropp. Juni er dessuten den siste måneden man kan fortrenge at det snart er sommerturnus, og drømme om at ferien blir en åpenbaring snarere enn oppbevaring.

«Juni er den siste måneden man kan fortrenge at det snart er sommerturnus, og drømme om at ferien blir en åpenbaring snarere enn oppbevaring»

Det er en kjensgjerning at leger flørter på lesesalen, danser swing på Studenterhytta og pløyer pudde på sykehusets skiturer. Resultatet er at en skokk barn er belemret med to legefeforeldre, som har hver sin kalenderplan. Sommerturnus fører til en innledende fase med neglebiting og iherdig telling på kalenderen. Hva er forholdet mellom antallet uker skolefri og ukene man får *sammen*? Prisen for ferie er nemlig et nærmest doblet antall vakter i ukene før og etter. Ergo anmodes reiseglade besteforeldre om å vennligst ikke legge planer i ukene 25–31 før nærmere avklaring. Avslutningsvis følger panisk googling på kommunale nettsider for å se når barnehagen har inneklemt planleggingsdager. Når barna blir for store for SFO (også kalt AKS i mer urbane strøk), men realistisk sett er for små til å være hjemme alene i timevis, er det bare (i prioritert rekkefølge) å utnytte besteforeldre, klasseforeldre, naboer, fotbollsommerskole eller fandens oldemor til å underholde avkommet. Undertegnede forsøker i skrivende stund å motstå presset fra eldste sønn, som i beinharde forhandlinger hevder han kan være hjemme alene – mot at familien skaffer seg en ikke-bjeffende, stueren, skohatende og selvstendig golden retriever-valp. Før man kan se frem til en solskinnsdag i ferien sin, er det tid for å legge feriekabal.

Som barn var jeg ofte hos bestemor etter barnehagen. Hun lærte meg å legge kabal med en slitt kortstokk der hjørnene fliset seg, og kløverkongen hadde et lite merke på baksiden som gjorde den lett gjenkjennbar. Vi la syverkabal og fordelte 52 kort på 7 bunker før de ble sortert i synkende rekkefølge. Barneversjonen av meg selv ga opp når kortene ikke lot seg flytte. Voksenutgaven er også lei av å legge kabal. Selv om familiens kortstokk bare inneholder konge, dame og to småkort med verdi under ti, skal disse fordeles på ukens syv dager, 52 uker i året – og spesielt om sommeren har kortene en tendens til å stokke seg. Det er en åpenbar grunn til at kabaler ikke legges med joker, den siste attpåklatten med totalt andre behov enn sine eldre søsken. Kjærlighetsbarnet som får korthuset til å velte.

«Tid er også følelsen av å gi klaustrofobiske småunger et minimum av kvalitet mens det regner vannrett på tredje døgnet, og partneren er på jobb»

Alle kabaler har et system for hvordan kortene skal legges opp, hva de enkelte kortene er verdt og hvordan de skal flyttes. For de uinnvidde kan jeg røpe at ordet kabal er avledet fra *kabbala*, som «har med skjult kunnskap å gjøre» (1). Når vi legger sommerkortene våre på bordet, er kunnskapen om fordeling av vakt, dagarbeid og avspasering så godt gjemt i A2-avtalens paragrafer at ingen leger skjønner bæret (2). Fordi familiens småkort ikke kan stå alene, er kortene vi trekker dyrebare. Ordtaket sier at tid er penger. Tid er også følelsen av å ha faglig kontroll på et sykehus fylt av ferieturister, vikarer og konstitueringer. Tid er følelsen av å gi klaustrofobiske småunger et minimum av kvalitet mens det regner vannrett på tredje døgnet, og partneren er på jobb. Tid er fellesskap og ferieminner. De fleste leger skjønner at man må bidra til folkehelsen også om sommeren, men onde tunger vil ha det til at timelønna på grunn av sommer-UTA nettopp kan være UTakknemlig lav i årets viktigste uker sammenlignet med resten av året.

Ikke misforstå; jeg tror at denne ferien blir fin. Vi har det tross alt bedre enn de fleste her til stede. Forhåpentligvis har du klart å omrokere og fått kabalen til å gå opp. Syverkabalen kalles også for Klondike. Åpenbart er det ikke gull alt som glitrer.

Fritt etter Postgirobyggets «En solskinnsdag».

REFERENCES

1. Wikipedia. Kabal. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kabal> Lest 9.4.2024.
2. Den norske legeforening. Overenskomsten del A2 § 3.4.6 Særskilte forhold i perioder med ferieavvikling.
<https://www.legeforeningen.no/contentassets/daa6ff21b0804d6da9ado230454e7643/a2-spekter-4-lovisenberg-2014-2016.pdf> Lest 9.4.2024.

Publisert: 6. juni 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0161

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. februar 2026.